

DE GIFT

Turend langs de zwiepende ruitenwissers trachtte ik mijn aandacht bij de weg te houden. Ondanks de lichten van de auto waren de middenstrepen en zeker de vangrail ternauwernood zichtbaar. Er leek zich wel haast een waterval omlaag te storten tussen de voorruit en het fiktieve punt waarnaar ik staarde en dat zich naar ik hoopte over het midden van de rijbaan zou verplaatsen. De wagen vóór mij was al uit het gezicht verdwenen. Maar in tegenstelling tot sommige roekelozen durfde ik onder deze omstandigheden mijn snelheid niet te verhogen.

De bui werd zo mogelijk nog heviger, het geluid van de neerslag hoger en feller, een trommelend geratel: hagel. Ook dat nog! Ik had me verheugd op een vroege thuiskomst, was zelfs een kwartier eerder van mijn werk vertrokken. Maar op deze manier kwam daar weinig van terecht. Het werd tijd om naar een andere baan uit te zien: het verzinnen van stompzinnige aanprijzingen voor even stompzinnige industrie-produkten bij een derderangs reclamebureau was niet echt wat ik mij van een levensvervulling voorstelde. Er moesten toch waarachtig andere dingen te doen zijn met de weinige talenten die mij waren toebedeeld.

De hagelbui bleek van korte duur en aan het vage opleken van de hemel te oordelen, zou ook de regen spoedig getemperd worden. Ik drukte het gaspedaal wat verder in en leunde nu meer ontspannen achterover. Plotseling ving het licht van de koplampen een rode figuur langs de vluchtstrook. Daar stond warempel iemand te liften. Het medelijden met iemand die zich onder deze omstandigheden daar buiten bevond, was groter dan mijn respect voor de verkeersregels. Resoluut wendde ik het stuur en minderde snelheid. Wie daar ook mocht staan, de arme drommel had genoeg geleden.

Buitenaards

In de spiegels naderde een gebogen gestalte in een korte, rode mantel; zonder haast, bedachtzaam, alsof het weer er niet toe deed. Het portier ging open en de lifter stapte in... Het bleek een jonge vrouw te zijn, uiteraard doornat en met kort sliertig haar, dat door het water pikzwart leek, maar dat in droge toestand niet zo zou zijn. Ze bezat een mager en spits profiel, met enigszins verzonken ogen, die geen seconde mijn kant op keken. 'Dank u,' fluisterde ze, bijna schuchter, waarna ze peinzend op haar lippen zoog. 'Waar moet je naar toe?' vroeg ik. Ze gaf geen antwoord en ik herhaalde de vraag. Ditmaal werd er gereageerd door een nauwelijks waarneembaar schokken van de hoog-opgetrokken schouders.

'... Ik moet naar G...', vervolgde ik, enigszins verbaasd door haar minieme respons. 'Als je wilt, zet ik je voor het station af.' 'Best...' Dit ene woord kwam schor en bijna onverstaanbaar tevoorschijn, alsof... Tja, bijna alsof ze het spreken niet gewend was. Het had kennelijk weinig zin om een konversatie uit te lokken, besloot ik. En even later waren we in de verkeersstroom opgenomen, in de richting van de stad.

Ik was mij voortdurend bewust van de vrouw naast mij. Ze sprak geen woord en er ging een eigenaardige sfeer van haar uit, alsof ze de kabine met haar eigen wereld volledig vulde. Er was geen plaats meer voor mij. Ik begon het benauwd te krijgen en voelde een toenemende druk in mijn hoofd, alsof ik uit mijn eigen lichaam gedrukt werd. Gaandeweg nam deze sensatie echter af, en daarmee het gevoel van onbehagen en spijt dat ik deze liftster in mijn auto had gelaten. We naderden de stad en het werd drukker op de weg. Geleidelijkaan vergat ik bijna de aanwezigheid van de vrouw naast mij, totdat ik opeens een hand op mijn arm voelde. 'Zet me hier maar af,' zei ze, bijna fluisterend. We hadden de snelweg nog niet verlaten en nog altijd kwam de regen in stromen neer, het glim-

mende wegdek geselend in een redeloze afstraffing. 'Weet je het zeker?' was mijn verblufte reactie. 'Het is hondeweer buiten.' Ze knikte heftig. Korte tijd later stonden we opnieuw op de vluchtstrook. Eerlijk gezegd was ik haar langzamerhand liever kwijt dan rijk. Er was iets vreemds met die vrouw waarbij ik liever niet betrokken wilde raken; haar uitstraling was verwarrend en op een eigenaardige manier verontrustend.

Vlak voor ze uitstapte, wendde ze zich plotseling naar mij om en voor de eerste keer kruisten onze blikken elkaar. Deze keer deed ze geen poging mijn aandacht te ontwijken. Er voer een schok door me heen, alsof er een vonk statische energie met een knal was oversprongen en ik voelde letterlijk de haren in mijn nek overeind komen. Haar ogen waren intens zwart en vrijwel zonder irissen. Ze schenen mij toe als keek ik binnen in een wereld die buitenaards was. Ze knikte langzaam en intens en met een vage glimlach om haar smalle mond. 'Alstublieft...' sprak ze raadselachtig. Vervolgens stapte ze uit de auto en was korte tijd later in de regen verdwenen. Nog even bleef ik staan op de uitrijstrook, mij afvragend of ik iets verkeerd had gedaan of gezegd en wat ze precies met dat laatste woord bedoeld had. Tenslotte vervolgde ik mijn weg en besloot het vreemde meisje uit mijn hoofd te zetten.

Droom

Die nacht had ik een eigenaardige droom: er was een vrouw van middelbare leeftijd. Ik bleef bij haar, volgde haar van sekonde tot sekonde. Ik stond haar na, hoewel ik haar niet kende. Zij was zich van mij bewust, als zaten we samen in een wachtkamer. Toch kon ik haar niet aanspreken, evenmin als zij mij. Ik liep in haar straat, door haar huis, als keek ik door haar ogen. En toen ik midden in de nacht ontwaakte, badend in het klamme zweet, was zij nog bij me. Ik stak met trillende vingers een sigaret op, in een poging mijn zenuwen te kalmeren. Maar de droom hield niet op. De vrouw verdween niet. Al was ze in het licht van de slaapkamerlamp niet langer zichtbaar, toch wist ik dat ik niet alleen was. Na verloop van tijd echter begon het gevoel, gezelschap te hebben, af te nemen en ik werd rustiger. Toen eindelijk, kort voor het ochtendgloren, de slaap opnieuw kwam, kwam echter ook de droom terug. Deze keer waren er ook anderen, vaag en onherkenbaar, maar evenals de vrouw uit mijn eerste droom waren ook zij zich van mij bewust. Ik drong door in hun droom en zij in de mijne. Hun reacties verschilden onderling, van pure angst tot ontspannen geamuseerdheid. Mijn eigen houding bevond zich ergens daar tussenin, als de slinger van een klok nu eens de ene, dan weer de andere kant opneigend.

Ik reed die ochtend laat naar mijn werk, slaapdronken en nog steeds in de ban van die vreemde dromen. Het gezicht van de eerste vrouw liet mij niet los, haar huis, haar straat. Het had iets bekends, naast de vertrouwdheid die van haarzelf afkomstig moest zijn. Ik was in die straat geweest, had het huis gezien, maar waar? En wanneer? Mijn herinnering weigerde mij verder te hulp te komen. Er was nog te weinig duidelijk.

De rest van de dag werd onproductief doorgebracht met het staren naar een blanco vel papier. 'Bollema's koek,' bleek niet bij machte mijn droom te verdringen door creativiteit. Het reclamebureau leek een meer wezensvijandelijke omgeving dan anders al het geval was en de dag sleepte zich voort... Met een onvoorstelbare opluchting zag ik na minutenlang smekend getuurd te hebben de wijzers van de klok op vijf uur springen: ik was vrij. Ik sprong achter mijn bureau vandaan, knikte afwezig naar Carla, de receptioniste, negeerde mijn kollega's en haastte mij naar huis. Daar aangekomen vormde de leren stoel bij het raam een onweerstaanbare verlokking. Ik liet mij neervallen en sloot de ogen.

een paranormale vertelling door Peter Schaap

Visioenen

De beelden kwamen vrijwel onmiddellijk. Het begon als een kaleidoskoop van indrukken, chaotisch eerst, maar gaandeweg kristalliseerden zich structuren in een logische ordening: gezichten, stemmen, geklaxoneer van auto's echoënd over het water van een kanaal, een plein met bomen, een kip rondstappend op een modderig erf, een opengeslagen boek op een schoot, tassen met boodschappen, een plaid met een Schotse ruit, zwiepende koeiestaarten in een stal, een voordeur met een naambord; onleesbaar door de reflexie van straatlicht, een onverstaanbare groet, wielen van een rolstoel, regenvlagen over een weiland, een huisnummer, een... Een vrouwenhand hing een gebloemde sjaal aan een kapstok. Er verscheen een gezicht in een spiegel. Het was opnieuw de vrouw uit de droom. Ze staarde naar zichzelf, naar mij. En plotseling deelden we een herinnering: een auto-portier, ogen en een stem. Háár ogen werden groot van schrik. Ik schrok...

... En opende mijn ogen. Mijn eigen kamer kwam mij vreemd en onbekend voor. Trillend over mijn hele lichaam stond ik op, ten prooi aan hevige verwarring en angst. Wat gebeurde er met me? Was ik overwerkt? Kon ik de spanning van een onbevredigende baan niet langer aan? Bijna automatisch trachtte een deel van mijzelf de controle over te nemen door het uitvoeren van vertrouwde handelingen. Ik merkte hoe ik een ketel water op het gas zette en de theepot uit de wandkast van de keuken nam, maar bij deze gedragingen was ikzelf niet betrokken. Toen ik de pot op het aanrecht had gezet verliet ik de keuken weer. Er drong een beeld op, uit de visioenen die mij zojuist waren binnengegoten: het plein met het huisnummer. Plotseling paste dit beeld in mijn herinnering. Het was wellicht bekend terrein, een werkelijk bestaande omgeving, niet hier in mijn eigen stad, maar in A..., een grote plaats, zo'n dertig kilometer zuidelijk. Ik was er wel eens langsgereden, meende ik, maar er was een moeilijkheid. Het stond mij absoluut niet meer bij, in welke wijk het plein lag.

In de gangspiegel zag ik mijn eigen gezicht, smal en bleker dan gewoonlijk. Mijn vingers woelden onwillekeurig door het sluike haar; daarachter was mijn jas zichtbaar. Op hetzelfde ogenblik was het besluit genomen. Ik wendde mij om en griste het kledingstuk van de kapstok. Even later klonk de echo van roffelende voetstappen door het trappenhuis...

Herinnering

Ik had niet de flauwste notie, wáár met zoeken te beginnen. Alleen het besef dat er anders geen rust meer zou zijn, dreef mij voort. Het gezicht uit de dromen dreef mij voort. De vrouw was voortdurend bij me, haar stem bijna hoorbaar aanwezig. Ze bevond zich ergens tussen de murenmassa die in de verte langs de weg begon op te doemen en tegelijkertijd was ze dichterbij dan wie dan ook ooit was genaderd. Een verontrustende obsessie. Hoewel ze zich er misschien niet van bewust was, riep ze mij en ik kon niet anders doen dan deze roep beantwoorden.

Als vanzelf nam ik een afslag. Waarom deze? vroeg ik mij verwonderd af. Het was geen logisch besluit geweest en mijn kennis van deze stad was zeer oppervlakkig en was gebaseerd op de spaarzame keren dat ik er een cliënt had moeten bezoeken. Er was nooit aandacht voor de stad zelf geweest. Geen aantrekkelijk centrum, geen interessante architectuur; gewoon een plaats waar mensen woonden, maar één die ik zelf nooit vrijwillig als woonplaats zou kiezen. Tot mijn schrik stelde ik vast dat ik door het rode licht was gereden. Het had geen gevolgen van belang, maar toch gaf het aan dat ik niet opletterend genoeg reed.

Ik volgde de verkeersstroom tot aan een kruising, die gedomineerd werd door een modern kerkgebouw. Twee hoge glimmende staven vormden een gestileerde klokketoren. Het leek een signaal te zijn en in een impuls sloeg ik rechtsaf. Vrijwel ogenblikkelijk raakte ik verzeild in een doolhof van woonerven. Dit kon onmogelijk de goede buurt zijn, peinsde ik. Vastbesloten terug te keren naar de hoofdweg, keek ik in de spiegels. Er reed een auto achter mij, zodat de weg dáár was versperd. De straatjes waren te smal om te kunnen uitwijken. Er zat niets anders op dan dóór te gaan. Na enkele bochten doemde er naast de weg een klein plantsoen op, met een parkeerhaventje. Ik stuurde opzij en liet de andere wagen passeren, vervolgens nam ik dezelfde weg terug. Plotseling voer er een opwaartse golf door mijn lichaam en begon ik te beven: vóór mij lag het plein uit mijn droom...

Instinctief draaide ik de kontaktsleutel om en in diepe stilte staarde ik langs de heesters van het plantsoen. Mijn hart bonsde staccato. Daar was het huis, aan het pleintje, omzoomd met snelgroeiende bomen. Een poos bleef ik bewegingloos achter het stuur zitten, toen vond mijn hand de weg naar het portier en ik stapte uit.

Een schokkend besef begon te dagen: het was niet zo zeer het feit dat ik de plek gevonden had - ik had mij zo onvoorwaardelijk door het lot laten sturen dat dit haast onvermijdelijk scheen - maar de realisatie dat ik hier waarlijk nog nooit eerder was geweest, raakte mij als een loden kogel. Ik moest volledig geput hebben uit de herinneringen van een ander, die ander! Plotseling zag ik haar. Ze kwam uit een zijstraat: een vrouw van middelbare leeftijd. Een weerbarstige bruine lok danste over haar hoge voorhoofd. Ze droeg een plastic net-tas met enkele boodschappen, die ze kort voor sluitingstijd van de winkels moest hebben gekocht: een fles melk, een krop sla; heel gewoon, ontvullend alledaags. Wat was het, dat mij met deze vrouw verbond?

Ze leek te aarzelen. Bij het keurige voortuintje bleef ze staan, staarend naar de grond. Haar rug en schouders leken gespannen. Toen, abrupt als een figuur op een muziekdoo, draaide ze zich om en staarde mij, over het pleintje en langs het plantsoen, recht in de ogen.

Op hetzelfde ogenblik bestond de afstand tussen ons niet meer. Mijn gezicht zweefde substantieeloos vóór het hare. Er bestond geen twijfel meer. Zij wás het, iedere plooi in het gezicht, de groene vlekken in de ogen, elke krul in het haar, de kleine tanden toen ze haar mond opende. Ik kende dat gezicht, zoals een schilder het portret herkent dat hij zojuist heeft voltooid. En zij herkende mij. Geluidloos vormden haar lippen de woorden en onhoorbaar klonken ze in mijn hoofd: '... de man uit mijn droom...'

Ik wilde naar haar toe lopen, haar vragen... haar zeggen... Maar er klonk een luid gerinkel toen ze haar tas liet vallen. Vóór ik iets had kunnen ondernemen was ze naar de voordeur gesneld, had deze geopend en met een luide dreun achter zich gesloten.

Psi-krachten

Huiverend en onzeker kwam ik naar voren, tussen de bloemperken links en rechts. Mijn hand reikte naar de deur, zwenkte af naar de bel, stopte een moment en drukte vervolgens op de knop. Een zoemer klonk, gedempt door het gelakte hout. Ik wachtte op voetstappen, maar er kwam niets. Ook een tweede en derde poging bleven zonder succes. De vrouw had zich verschanst in het fort van haar huis. Het had geen zin om langer aan te dringen. Ik voelde haar angst. Ze zou zich niet vertonen, afgeschrikt door een wezen dat uit haar droom tevoorschijn was gekomen...

De terugtocht was een anticlimax. Er was niets opgelost, geen vraag

beantwoord en het had geen zin op zoek te gaan naar de andere uit mijn droom. Zij waren te ver weg geweest, wij waren nog niet tot elkaars huid doorgedrongen. Waarom? Vroeg ik mij vertwijfeld af. Wat was de reden voor deze contacten via de geest, zo plotseling, zo zonder enige voorgeshiedenis? Psi-krachten waren toch twijfelachtige fenomenen, het terrein van strijkers en waarzeggers, op de rand tussen leven en kermis, of niet soms? Waarom ik? Waarom die vrouw? Vervuld van melancholie en aanhoudende onrust zette ik de auto in de garage-box en liep het halve blok naar de flat. In het trappenhuis werd ik opgewacht door mijn buurman, een pas-afgestudeerd arts, wiens derde kind op komst was en met wie ik zelden méér dan de gebruikelijke beleefdheden had gewisseld. Hij was pijproker en het was om die reden dat ik aanvankelijk niet besepte wat de reden was voor zijn aanwezigheid bij mijn voordeur. 'Nou, buurman,' mompelde hij, de pijp geen seconde uit zijn mond nemend. 'Ik weet niet wat daarbinnen aan de hand is, maar er komt een vreemde lucht uit uw flat.'

Allemachtig! Het theewater. Ik had in mijn verstrooidheid de ketel op het vuur laten staan. Hoe lang was ik eigenlijk weg geweest? Lang genoeg om brand te veroorzaken? Haastig stak ik de sleutel in het slot, een metaalachtige walm kwam me tegemoet. Wapperend met de handen snelde ik naar de keuken. De walm in het vertrek was bijna ondoordringbaar, maar er was geen spoor van vlammen, goddank. Hoestend door de scherpe rook draaide ik het gas dicht en opende een venster en de deur naar het balkon.

'Is er iets dat ik kan doen, buurman?' klonk er uit de hal. De toon was lakoniek en niet echt een teken van behulpzaamheid. Ik liep terug naar de voordeur en vertelde de jonge arts wat er aan de hand was. Ik had geen hulp nodig. Hij grijnsde samenzweerderig, zijn tanden aan de pijpsteel geklemd, en wees naar zijn eigen hal, waaruit het geluid van ruzieënde kinderen klonk en een schelle vrouwenstem die ze tot de orde riep. 'Ik ben blij dat het mij niet is overkomen,' zei hij. Ik knikte begrijpend en sloot de deur.

Geestelijke zelfstandigheid

De ketel was volkomen geruïneerd. Van de bodem was weinig meer over dan een smalle, rood-gloeiende rand. Ik bluste het metaal onder de koude kraan, witte stoomwolken toevoegend aan de zwarte walm. Razend op mezelf greep ik een handdoek en begon verwoed te wapperen in een poging de bedorven lucht uit de keuken te verwijderen. Hoe had ik zo onnadenkend kunnen handelen? De hele dag al scheen de greep op mezelf al minimaal te zijn. Ik had mij onverantwoordelijk gedragen en het leek een wonder dat er niet iets ergers was gebeurd. Nóg een geluk dat de deur naar de woonkamer gesloten was, anders had ik de rest van de avond in de stank moeten zitten.

Toen, abrupt, bleef de handdoek in de lucht hangen. Met mijn armen omhoog bleef ik in verstarde houding staan. Er was iets met me gebeurd. De overgang naar een andere toestand kwam zó plotseling dat ik me een ogenblik compleet gedesoriënteerd voelde. Maar na enkele seconden, in die belachelijke houding, drong het tot mij door dat de beelden waren verdwenen, volkomen weggevaagd, zonder echo of nabeeld. Een soort geroezemoes van stemmen vormde niet langer het décor van mijn denken en ik was weer met mijzelf alleen.

Ik begreep het niet. Wat gebeurde er met me? Of beter nog: met óns? Verward leunde ik tegen het aanrecht, niet in staat een verklaring te bedenken, niet voor de bezetenheid waaraan ik bijna een etmaal onderworpen was geweest en evenmin voor het verdwijnen ervan. Hoewel de gebeurtenissen van de afgelopen dag mij danig

hadden verontrust, ervoer ik de plotselinge terugkeer naar geestelijke zelfstandigheid als een gemis. Er ontbrak op de een of andere manier een dimensie aan mijn ego.

Peinzend en onderhevig aan een onbevredigende verwarring zocht ik de woonkamer op en zette mij bij het raam, een steeds donkerder wordend scherm tussen mij en de buitenwereld. Hoe zou de vrouw zich op dit ogenblik voelen? De bewoner van de boerderij? De man of vrouw in de rolstoel? Waren ze opgelucht of zochten ook zij hun geest af naar sporen van het contact dat ze hadden beleefd?

Eenzaamheid

Gewoontegetrouw en zonder er werkelijk bij na te denken, zette ik het televisietoestel aan, waar de beelden van het Journaal ontrolden zonder dat er iets wezenlijk tot mij dóórdrong: branden, oorlog, beelden uit de Tweede Kamer; niets raakte mij. Ik voelde mij onverzadigd, maar zonder enige honger, ongelest maar zonder dorst. De TV was niets anders dan een kast met bewegende beelden waar ik buiten stond. De weerkaart, de weerman en toen een gezicht... Plotseling trokken mijn vingers strak rond de stoelleuning en ik kwam half omhoog, starend naar het flakkerende scherm. Ik kende dat gezicht: een jonge vrouw, sluike haren, grote verzonken ogen, waarin een vreemde energie gloeide. Het was de liftster die ik uit de regen had opgepikt. Een vlakke mannenstem sprak een commentaar, dat slechts in flarden mijn aandacht wist te vangen: '... Uit de psychiatrische inrichting aldaar... een ongeluk wordt gevreesd... verbinding te stellen met de plaatselijke politie, of in zijn of haar woon- of verblijfplaats...'

Zonder een seconde na te denken liet ik mij weer in mijn stoel vallen en greep naar de telefoon. Maar de hoorn bleef hangen tussen de haak en mijn oor. Vaag was de kiestoon hoorbaar. Ik besepte plotseling welke de herinnering was die ik met de vrouw in A... en de anderen deelde: allemaal hadden we de jonge vrouw ergens langs de weg opgepikt en haar een lift gegeven. Maar ik besepte nog iets anders: Ik begreep alles! Alle gebeurtenissen van de afgelopen dag en nacht. Het was haar gift geweest. Ze had mijn geest open gehouden voor die van de anderen die haar op de bewuste dag hulp hadden geboden. Zij beschikte over dat bijzondere vermogen. Het was haar dank voor het feit dat ze korte tijd was geaccepteerd zoals ze kwam, terwijl de rest van de wereld haar als geestesziek beschouwde. Misschien was ze dat ook wel. Geen wonder, wanneer je zó anders was dan alle anderen. Wie kon je begrijpen, met wie kon je delen, zonder angst op te roepen. Ze was de nieuwe mens, enig in haar soort en als soort eenzaam. Maar ik begreep nog iets anders: aan haar bijzondere strijd moest een eind zijn gekomen, dat was de enige logische verklaring voor mijn eigen eenzaamheid op dit moment. 'Een ongeluk wordt gevreesd...' Ik wist het absoluut zeker: er moest haar iets zijn overkomen. Een ongeluk? Een misdaad? Of had zij zelf een eind aan haar bestaan gemaakt?

Zacht en in staccato klonk de bezetton en ik legde de hoorn terug op de haak. Ik zou de politie niet bellen. Het was van geen belang wat er nu met haar lichaam gebeurde, dat ontoereikende voertuig waarin ze gereisd had. Haar geest was hier geweest en weer vertrokken.

Ik zette de TV uit, leunde achterover in mijn stoel. Ik was kalm en voor het eerst die dag ontspannen. Ik begreep... ◀

okt. 87, Peter Schaar